

APRILVANDRING I SANDHAGENS NATURRESERVAT, SKOKLOSTER

Till vandringen till Sandhagens naturreservat kom 26 personer trots stundande påskhelg.

Undertecknad
hälsade
välkommen,
särskilt till
nyttillkomna i
gruppen.

Naturreservatet
ligger längs upp i
norr på
Skoklosterhalvön
mot Ekoln. Ingen
sol men bra väder
till vandringen. Det
var endast ett fåtal
i gruppen som
tidigare hade
besökt området.
Anledningen kan
bero på läget.

Skogen består delvis av urskog. I skogsbältet mot Ekoln består äldsta trädskiktet av 300-åriga tallar och 200-åriga granar.

En månad innan vandringen skulle äga rum var jag och inspekterade området. Döda granar efter angrepp av granbarkborren hade ramlat över stigen och blockerad den. Kontaktade länsstyrelsen, Naturvårdsenheten som resulterade i att stigen blev framkomlig.

Efter utdelning av karta och en kort beskrivning över reservatet kunde vandringen börja. Strax efter starten stannade gruppen vid en plats där det fanns spår av skogsbrand.

Här berättade jag att i Sverige uppkom, historiskt sätt, de flesta skogsbränder genom blixtnedslag. På de gamla grova tallarna fick vi se spår av skogsbranden i form av mindre deformationer på nedre delen på stammen. Dessa kallas för brandlyra. Branden skedde inte i nutid utan enligt min bedömning för c:a 150 år sedan, vilket tidsperspektiv! Vid en skogsbrand brinner granarna upp. Tallarna har en tjock bark och en pålrot som innebär att tallarna klara branden bättre.

Deltagarna fick uppskatta omkretsen på en av de grova tallarna. Peje kom närmast med 230 cm. De gamla tallarna i reservatet har alla en omkrets mellan ca 220 till 250cm. Troligen finns det knappast några tallar i den grovleken någon annanstans i vår kommun. Vi kanske ska utlysa en tävling att spåra upp tallar med grövsta omkrets!

Vi tittade på frön som jag hade tagit med från barrträd vilka endast är 4 mm långa. Av detta lilla frö kan det växa upp träd som blir 25 till 30 meter höga, imponerande. Dessa frön är mycket begärliga av fåglar som har en näbb att bända upp kottarna som hackspettar och korsnäbbar. Korsnäpparna får sina ungar redan under februari-mars.

Efter stigen fanns det några övergivna större myrstackar. Anledningen till det är den täta skogen och därmed solfattigt på marknivån. Myrorna är helt beroende av solen för sin livssituation. Det förekommer att myrorna flyttar på stacken några meter. I detta fall har myrorna känt på sig att de måste lämna området för gott. Stackarnas placering är som regel söder om stammen för solexponering. Människan har haft gott samarbete på olika sätt med myrorna bland annat genom att täta trädbåtar. Jag förmedlade ett tips: är man täppt i näsan lägg en näsduk på stacken några sekunder. Skaka av myrorna och drar upp doften i näsan, då är problemet avhjälpt. Myrsyran är tio gånger starkare än ättiksyran.

Nu var det dags att förflytta oss till den vackra och välskötta rastplatsen Norsholmen och njuta av den medhavda massäcken. Det finns gott om bord och sittplatser där. Härifrån är det en fantastisk vy över Ekoln och blick in mot Uppsala. Sedan dryga 100 år arrenderar Uppsala Motorbåtsällskapet området av Skokloster gods. Här utdelades vinsten till vinnaren Peje, en flaska must. Jag hade kontakt med båtklubben innan om vi fick rasta där. Vi lämnade Norsholmen i gott minne.

På vägen tillbaka plockades en del skräp inom reservatet. Skräpet hade blåst in till stranden vid kraftig nordlig vind. Det var liksom ett tack till Naturvårdsenheten för frikapning av vindfällan över stigen.

Då vandringen var avslutad var en av deltagarna som tackade för den fascinerande informationen om träd och skogen, vilken mångfald han inte hade en aning om. På våra vandringar får vi kunskap om naturen, motion och fin social kontakt med varandra.

I skogen & naturen känner vi alltid vår litenhet i det stora sammanhanget i naturen.

VÄL MÖTT I NATUREN!

Text: Joachim Tiefensee

Foto: Gun-Britt Wranding